Jánošík Juraj (1688-1713) :)

Pravda o legende menom Jánošík

Dňa 26. januára 1688 sa v rodine Martina Jánošíka narodil syn Juraj. Majetkové pomery Jánošíkovcov neboli až také zlé, ako o tom píšu neskoršie legendy. Okrem Juraja boli v rodine ešte ďalší traja chlapci (Ján, Martin a Adam), a tak Jurajovi padla vhod šanca stať sa členom žoldnierskeho vojska Františka Rákociho, kde sa neskôr zoznámil s Tomášom Uhorčíkom.

Nový kapitán družiny

Po príchode z armády každý deň trávil prácou na poli. Na jeseň roku 1710 sa na jarmoku v Liptovskom Mikuláši stretol s Uhorčíkom, ktorý mu navrhol prácu, ktorá by bola lepšia ako celodenná drina na poli – pašovanie koní. Tým sa Jánošík stal členom Uhorčíkovej družiny. V lete roku 1711 Uhorčíka chytili, ale na jeseň sa mu z väzenia podarilo utiecť. Po úteku sa Uhorčík rozhodol skoncovať so zbojníckym remeslom a vodcovstvo prenechal Jurajovi Jánošíkovi. Ako dvadsaťtriročný, 29. septembra 1711, zložil zbojnícku prísahu. Uhorčík ďalej vystupuje ako počestný gazda Martin Mravec z Klenovca.

Bohu dušu a nám dukáty!

Jánošíkovej družine sa spočiatku darilo. Okrem pašovania sa sústreďovali aj na prepady. Prepadávali vopred vyhliadnutých kupcov, remeselníkov, sedliakov na jarmokoch. Na vysokú šľachtu a väčších obchodníkov si netrúfli. Zbojníci teda okrádali chudobnejších a bezbranných ľudí. Jánošík a jeho družina stabilne pôsobili medzi Žilinou a Liptovským Mikulášom (Juraj zimoval pri Utekáči a Klenovci). Poľské podhalianske legendy tvrdia, že raboval aj v Poľsku. Poliaci ho dodnes pokladajú za legendárneho tatranského hrdinu.

Copyright © 2013 - 2026 Encyklopédia poznania

Zbojnícky kapitán Juraj Jánošík

Nevítaný hosť

Obyvatelia slovenských dedín a mestečiek si uvedomovali, že práve Habsburgovcom sa podarilo poraziť Turkov a J. Rákociho, a teda nechceli, aby im už relatívne stabilnú a pokojnú situáciu narúšal Jánošík aj so svojou družinou. Obyčajní ľudia chceli po desiatkach rokoch vojen jednoducho pokojne žiť, orať, siať, obchodovať. Práve vďaka nim bol Jánošík viackrát zajatý. No v jednom prípade sa nepodarilo priznať jeho vinu, inokedy zasa z väzenia utiekol. 17. marca 1713 bol ale podrobený najskôr ľahkému, neskôr, keď sa nechcel priznať, tak i ťažšiemu mučeniu. Po vysiľujúcom mučení bol vynesený rozsudok smrti a ešte v ten deň Jánošíka popravili obesením na háku. Neskôr bol spustený rozsiahlejší proces so zbojníkmi, pri ktorom Uhorčík (19. apríla 1713) prezradil Jánošíkovu skrýšu v Čičmanoch a v Terchovej.

Pravda je niekde inde

Obraz o Jánošíkovi a jeho družine, ktorý sa nám ponúka prostredníctvom umenia a folklóru, je vzdialený od pravdy. Jánošíkova zbojnícka činnosť netrvala dlho a nebola ani príliš bohatá. Za necelé dva roky (asi za rok a pol) toho veľa nenazbíjal a ani jedna z jeho akcií nebola výnimočná.

- http://www.magistra-historia.sk/pravda-o-legende-menom-janosik/

Copyright © 2013 - 2026 Encyklopédia poznania